

Johan Lindholm
Roger Johansson

Svenska Byggnadsarbetareförbundet

Stockholm 2023-03-02

Partssamverkan för sund konkurrens, en angelägenhet

Sedan flera år tillbaka har vi och ni, tillsammans med tio andra fackförbund och arbetsgivarorganisationer sett frågan om samverkan och samarbete som en grundläggande förutsättning för att lyckas i arbetet med att skapa en attraktiv, sund och säker bygg- och anläggningssektor. Vi har haft en stor och bred samsyn om nolltolerans mot fusk. Att slå tillbaka kriminalitet och oegentligheter på den svenska byggarbetsmarknaden är en förutsättning för att säkra framtiden för vår bransch. Sedan 2018 har den samsynen manifesterats genom att vi samlat aktörer i och kring sektorn inom ram för Sund konkurrens och Schyssta byggen, där årliga, gemensamt sökta, statliga stöd bidragit i vårt arbete. Vår samverkan har pågått på byggarbetsplatser över hela landet, mellan våra organisationer och i samarbete med andra.

Några av de åtgärder vi genomfört inom ram för Sund konkurrens och Schyssta byggen är:

- Framtagandet av den strategiska agendan med gemensamma mål, arbetssätt och spelregler.
- Lokala och regionala nätverk som löpande arbetar för sund konkurrens i partssamverkan och tillsammans med andra aktörer, i och kring vår sektor, och tagit fram konkreta handlingsplaner för att slå tillbaka arbetslivskriminaliteten.
- Skapat en kunskapsbank där vi samlat de vägledningar, metoder och arbetssätt som vi och andra aktörer i branschen tagit fram.
- Ett pågående arbete med att skapa en nationell auktorisering av sunda byggarbetsplatser.
- Initiativ till och finansiering av Byggmarknadskommissionen.
- En ny onlineutbildning för sund konkurrens.
- Framtagande av hållbarhetsindex, baserat på fakta i genomförda arbetsplatskontroller, tillsammans med ID06.
- Framtagandet av en beställarportal och ett API, som under våren 2023 delges beställare där samtliga arbetsgivarorganisationers

medlemsföretag kan identifieras gällande tillhörighet, kollektivavtal eller hängavtal.

- Delaktiga i den regionala myndighetssamverkan som nu utvecklas till fysiska Arbetslivskriminalitetscenter.
- Implementering av det så kallade Bankinitiativet för hållbara banklån som landets affärsbanker planerar att införa inom kort.

Byggbranschen är numer ett föredöme

Vårt gemensamma arbete har gett resultat. Idag har frågan om sund konkurrens en självklar plats på dagordningen för regering, riksdag, myndigheter, offentliga och privata byggherrar, fastighetsbolag, banker och andra finansiella aktörer. Delegationen mot arbetslivskriminalitet överlämnade nyligen ett delbetänkande till regeringen, där byggbranschen lyftes fram som ett föredöme.

”Byggbranschen har av olika aktörer pekats ut som den bransch som har högst risk för arbetslivskriminalitet. Samtidigt är det en av de branscher som har kommit längst när det gäller initiativ för att motverka arbetslivskriminalitet.”

”I byggbranschen föreligger i allt högre grad en gemensam problembild och samsyn gällande vilka typer av åtgärder som kan behöva vidtas, inte minst bland parterna på arbetsmarknaden.”

”Som helhet kan dock delegationen konstatera att arbetet mot arbetslivskriminalitet har kommit längre i vissa branscher, däribland byggbranschen, och bedömer att det finns skäl för andra branscher att lära av detta arbete”.

Vi behöver mer av samverkan inte mindre, ingen kan göra detta själv

Beskedet att ni nu kliver av detta samarbete är för alla i branschen olyckligt. Det väcker också en massa frågor, som behöver svar: Av vilket skäl vill ni på stående fot inte längre vara med? Har ni andra förslag som ger bättre effekt, i så fall vilka? Vad innebär ert avhopp för de redan gemensamt implementerade satsningarna och hur påverkar ert avhopp de redan sjösatta projekten såsom Bankinitiativet, framtagandet av branschens API för seriösa beställare och samarbetet med, och utvecklandet av, arbetslivskriminalitetscenter?

Ditt förbund har valt att hoppa av och nu lämnat frågor som behöver svar. Jag vill inte tro att det enkla svaret är att vi nu går in i en avtalsrörelse och då ska ha s.k armlängs avstånd. Snarare är detta en fråga jag hoppas vi kan fortsatt kroka arm i, oavsett år eller läge. Från Byggföretagens sida står vår dörr alltid öppen för samverkan och samarbete, då samverkan alltid är mer konstruktiv än splittring – särskilt i en fråga där vi har samsyn kring mål och riktning.

Catharina Elmsäter-Svärd
Vd Byggföretagen